

Komisja Założeń Planu dla LKP Puszcza Białowieska na lata 2022-2031
25 lutego 2020 r. OEL Jagiellońskie w Nadleśnictwie Białowieża

Wstęp: Otwarcie posiedzenia Komisji Założeń Planu przez Zastępcę dyrektora RDLP w Białymstoku ds. gospodarki leśnej, Pana Zenona Angielczyka.

• **Ustosunkowanie się do stanowiska Koalicji „Kocham Puszczę” :**

Katarzyna Gurowska - Kierownik Zespołu ds. Koordynacji Wdrażania Projektów Rozwojowych RDLP w Białymstoku omówiła, w jaki sposób przebiega proces planowania urzędniowego z uwzględnieniem wymogów krajowych oraz wymogów UNESCO. Podkreśliła, że polskie ustawodawstwo nie zawiera zapisów dotyczących sporządzania planu zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa. Wytyczne UNESCO określają ramowe zasady przygotowania zintegrowanego planu, nie znajdują jednak bezpośredniego odzwierciedlenia w przepisach prawa krajowego. Opracowanie planu dla Obiektu Światowego Dziedzictwa jest zatem działaniem pilotażowym. Zaznaczyła, iż prace nad PUL dla Puszczy Białowieskiej i prace nad Zintegrowanym Planem Zarządzania będą prowadzone równolegle. Konieczność rozpoczęcia prac nad PUL wynika z ustawy o lasach i instrukcji zarządzania lasu.

Katarzyna Gurowska odniosła się także do kwestii korekty strefowania. W 2018 r. odbyła się misja ekspertów UNESCO i IUCN, którzy wskazali m.in. na liczne rozbieżności między mapą a opisem poszczególnych stref oraz trudny do zidentyfikowania w terenie przebieg granic stref chronionych. Czynniki te wymuszają - by zgodnie z rekomendacją UNESCO skorygować i dostosować przebieg granic stref w Puszczy Białowieskiej. RDLP w Białymstoku pod koniec 2018 r. zainicjowała spotkania w wąskim gronie ekspertów. Wstępne wyniki prac zostały przedłożone i przeanalizowane z przedstawicielami samorządów, organizacji pozarządowych, naukowców. Materiał zostanie przekazany do Ministerstwa Środowiska, które w ramach prac nad Zintegrowanym Planem Zarządzania dokona aktualizacji stref.

Adam Kwiatkowski - Naczelnik Wydziału Ochrony Zasobów Przyrodniczych, RDLP w Białymstoku podziękował członkom Koalicji „Kocham Puszczę” za cenne uwagi przedstawione w piśmie. Zapewnił, że poruszone w dokumencie tematy oraz uwarunkowania prawne są znane leśnikom, którzy również zauważają nieprecyzyjność lub nieaktualność niektórych zapisów zawartych w Planie Zadań Ochronnych.

Kwestia drzewostanów ponad 100 letnich: Na organizowanych przez leśników spotkaniach eksperckich rozważane są rozwiązania dotyczące przyjęcia odpowiedniego kryterium. Wg stanowiska leśników zasadne jest przyjęcie kryterium nie wieku, ale ich naturalności, które lepiej odpowiada rzeczywistości i lepiej chroni procesy.

Adam Kwiatkowski odniósł się także do artykułu prof. Rafała Palucha i dr Kamila Bielaka wskazując, iż leśnicy interpretują go odmiennie, tj. artykuł wskazuje na konieczność wykorzystywania odnowień naturalnych, ale i wspierania gatunkami, które się nie odnawiają.

Kwestia komercyjnego pozyskania drewna – Leśnicy nie chcą prowadzić w Puszczy Białowieskiej działalności nastawionej na zysk. Dopuszczają jednak pozyskanie drewna dla społeczności lokalnej. Będzie ono pochodziło z cięć wykonywanych podczas realizacji zadań ochronnych. Trwają analizy w Lasach Państwowych na temat zmiany podejścia do sprzedaży drewna na tym obszarze – aby drewno pozyskiwane w Puszczy Białowieskiej przeznaczone było przede wszystkim dla lokalnej społeczności.

Kwestia objęcia całej Puszczy Białowieskiej Parkiem Narodowym – Lasy Państwowe nie są adresatem tego oczekiwania.

Wystąpienia:

- Marek Ksepko – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku: „Podsumowanie prac siedliskowych i fitosocjologicznych, omówienie typów siedliskowych lasu w nawiązaniu do warunków hydrometeorologicznych”.
- Janusz Porowski – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku: „Naturalne składy gatunkowe drzewostanów i typy drzewostanów o kierunku ochronnym”.
- Marek Masłowski – Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku: „ Podział lasu na gospodarstwa”.
- Prof. dr hab. Bogdan Brzeziecki: „Krzywe równowagi demograficznej, jako narzędzia regulacji składu gatunkowego i struktury w drzewostanach o charakterze puszczańskim (na przykładzie Eksperymentalnej Jednostki Kontrolnej „Browsk 28 c”)”.
- Robert Cierech – Naczelnik Wydziału Gospodarki Leśnej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku: „ Wytyczne w sprawie zabiegów ochronno – restytucyjnych, ochronno – pielęgnacyjnych i hodowlanych. Proponowane orientacyjne składy gatunkowe upraw”.
- Bogusław Gliński, Adam Pawłowski – Wydział Ochrony Lasu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku: „ Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu, w tym ochrony p. poż”.
- Adam Rocznik – Nadleśniczy Nadleśnictwa Browsk: „Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego, w tym łowiectwo”.
- Adam Kwiatkowski - Naczelnik Wydziału Ochrony Zasobów Przyrodniczych, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku: „Weryfikacja i aktualizacja Programu Ochrony Przyrody”.
- Marek Masłowski - Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku: „ Zakres Prognozy oraz wystąpienie do RDOŚ, postępowanie w sprawie Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PUL”.
- Dariusz Skirko – Nadleśniczy Nadleśnictwa Białowieża: „Przekazanie bazy danych”.

RDLP w Białymstoku zamieści w Biuletynie Informacji Publicznej stosowną informację na temat sposobu zamieszczenia wyżej wymienionych prezentacji.

Protokół z części dyskusyjnej

Pytania z listy:

1. Michał Orzechowski - Wydział Leśny Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie:

Pytanie kierowane do prof. dr hab. Bogdana Brzezieckiego; dotyczy populacji grabu na przedstawionych przez Pana prof. wykresach demograficznych

Pytanie: Jak długo w myśl obecnego stanu wiedzy taka dominacja litych grabin może się utrzymywać w ekosystemach Puszczy, niezależnie od typu siedliskowego lasu?

Odpowiada prof. Bogdan Brzeziecki: Trudno jest obecnie udzielić jednolitej odpowiedzi na to pytanie. Zdominowanie pewnych fragmentów drzewostanów puszczańskich przez jeden gatunek - w tym przypadku grab, jest sytuacją stosunkowo nową. Kilkadziesiąt lat temu na terenie Puszczy Białowiejskiej trudno było znaleźć fragment zdominowany tylko i wyłącznie przez grab. Zawsze był udział - mniejszy lub większy- innych gatunków. Możemy spekulować, co się będzie dalej działo, jest to kwestia założenia pewnych scenariuszy: może dojść do pewnych zaburzeń tj. może się pojawić gatunek owada, grzyba,

który zniszczy ten grab i stworzy warunki do wkroczenia innych gatunków. Jednak - czy i kiedy tak się stanie – trudno odpowiedzieć na to pytanie w chwili obecnej.

2. Paweł Tkaczyk, leśnik:

Pytanie kierowane do prof. dr hab. Bogdana Brzezieckiego; dotyczy grabu: stanu równowagi i odchylenia od tej równowagi:

Pytanie: Co by było, gdyby taką powierzchnię badawczą założyć dziś i stwierdzić ze równowagą jest taka ilość graba, albo co gdybyśmy taką powierzchnię założyli 150 lat temu? Mówi się, że równowaga to pozytywne zjawisko, a jej zaburzenie traktujemy negatywnie, w jakiś sposób je wartościujemy, a jest to przecież proces.

Odpowiada prof. Bogdan Brzeziecki: Wskazane krzywe równowagi składają się z trzech elementów. Aby taką krzywą wykreślić trzeba znać przebieg procesu wzrostu, wiedzieć jak szybko drzewa przechodzą z jednej klasy do drugiej. O tym decyduje przyrost na grubość drzew danego gatunku, który jest zmienny. Drugi element stanowi znajomość procesów zamierania drzew, bo to decyduje, jaki procent drzew przechodzi z jednej klasy do drugiej. Te dwa wskazane elementy ukazują nam, jaki jest kształt krzywej. Trzeci element to zakładany udział gatunku w składzie gatunkowym drzewostanu. Ten udział mierzymy na podstawie pierśnicowego pola przekroju. Przyjęliśmy średnią wartość pierśnicowego pola przekroju gatunku z okresu 70 lat przyjmując, że jest to najlepsza miara potencjalnej roli tego gatunku w drzewostanach danego obiektu, całej Puszczy, jej fragmentu, itd. Ten element może się zmieniać w czasie. To, że w przypadku grabu mamy do czynienia z dużym nadmiarem w stosunku do krzywej równowagi, to wskazuje na to, że jego rola będzie systematycznie rosła i dla grabu trzeba będzie przyjąć w przyszłości większą wartość pierśnicowego pola przekroju niż obecnie. Jest to kwestia w skali czasowej, przestrzennej, którą rozpatrujemy i którą jesteśmy ograniczeni.

3. Rafał Kowalczyk, Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży:

Pytanie kierowane do prof. dr hab. Bogdana Brzezieckiego:

Pytanie cz. 1: Przedstawiony model zakłada usuwanie drzew, których pierśnice mają powyżej pierśnic 77 cm. Mam nadzieję, że to nie będzie miało zastosowania w Puszczy Białowieskiej, gdyż na tym terenie drzewa osiągają pierśnice ponad 2 m?

Druga część pytania dotyczy krzywych demograficznych dla poszczególnych gatunków w podziale na obszary w puszczy, rezerwat, lasy gospodarcze.

Pytanie cz.2 Czy gdyby dla świerka pokazać tylko rezerwat, to ten świerk, który się w nim znajduje odbiega od krzywej demograficznej. Czy analiza w poszczególnych obszarach potwierdza to, o czym Pan mówił?

Odpowiada prof. Bogdan Brzeziecki:

Odpowiedź do pierwszej części pytania: Zgadzam się, że niektóre gatunki drzew mogą znacznie przekroczyć 80cm które się pojawiało na wykresach. Przy 80 cm grubości ta krzywa równowagi prawie dotyka osi X. Trzeba zdawać sobie sprawę, że drzewa, które ją przekraczają są niezwykle rzadkie. To są nawet nie tyle procenty, co promile wszystkich drzew. 200 cm może osiągnąć dąb, ale większość puszczańskich gatunków takich rozmiarów nie osiągnie. To, co jest ważne przy podejściu demograficznym to fakt, że nie ograniczamy maksymalnej grubości. Wcześniejsza metoda, która była przystosowana dla lasów gospodarczych, gdzie było jasno wskazane, że jeśli gatunek osiągnął określony rozmiar to ze względów gospodarczych wszystkie drzewa, które przekroczyły te granice powinny być pozyskane w pierwszej kolejności. Uważamy, że takie podejście do drzewostanów puszczańskich nie jest właściwe. Zgadzam się w pełni, że drzewa o dużych rozmiarach są ważne dla

Puszczy i nasze podejście demograficzne wychodzi temu na przeciw, powala stworzyć warunki, aby drzewa rosły na grubość, na ile pozwalają im warunki wzrostowe.

Odpowiedź do drugiej części pytania: Szczegółowe porównania między kategoriami są opisane w opracowaniach, jakie wykonaliśmy na podstawie danych uzyskanych w ramach inwentaryzacji przyrodniczo - kulturowej. Przy pełnym zachowaniu wymogów metodycznych nasze wnioski są oparte na rygorystycznych wymaganiach metodycznych. Pokazują one jednoznacznie, że statut demograficzny wielu gatunków, które występują w rezerwacie ścisłym jest bardzo niekorzystny z punktu widzenia zachowania zrównoważonej struktury demograficznej. Dotyczy to również świerka, którego w najmłodszych klasach grubości brakuje w stosunku do krzywej równowagi, która jest wyskalowana z uwzględnieniem konkretnie panujących warunków w rezerwacie ścisłym. Kształt rzeczywistego rozkładu grubości decyzje o tym, na ile mamy do czynienia z zachowaniem równowagi, a na ile tej równowagi brakuje.

4. Mieczysław Gmter, Społeczny Ruch Obozu Puszczy Białowieskiej:

Pytanie: Kiedy zakończą się prace nad planem urządzania lasu? Kiedy plan trafi na biurko Ministra?

Odpowiada Zastępca dyrektora RDLP w Białymstoku ds. gospodarki leśnej, Zenon Angielczyk: Trudno jest wskazać konkretną datę, kiedy to nastąpi. Plan urządzania lasu zostanie złożony do Pana Ministra dopiero po zatwierdzeniu tego dokumentu na wszystkich szczeblach wymaganej procedury. Przewidujemy, że może to nastąpić w 2021 roku.

5. Prof. Rafał Paluch, Zakład Lasów Naturalnych – Instytut Badawczy Leśnictwa w Białowieży

Profesor Rafał Paluch nie zadał konkretnego pytania. Przedstawił problem niewłaściwej interpretacji artykułu, który napisał w 2009 r. Dotyczył on drzewostanów przejściowych - złożonych z gatunków takich jak: brzoza, osika i niewielkiej domieszki świerka. We wskazanej publikacji nie odniesiono się do gradacji, która trwa obecnie ani też do wcześniejszych gradacji w Puszczy Białowieskiej. W artykule nie analizowano przyczyn bądź innych uwarunkowań, które są błędnie i niewłaściwie cytowane. Prof. Rafał Paluch zwrócił uwagę na całość artykułu, w którym wyróżniono trzy grupy drzewostanów przejściowych. W artykule wskazano także na konieczność wprowadzania sztucznych gatunków, które się nie odnowiły np. dębu. Podkreślono, że drzewostany świerkowe są niestabilne i mogą ulec gradacji. Doceniono również rolę procesów naturalnych w Puszczy Białowieskiej, w rezerwacie ścisłym i rezerwach przyrody. Profesor Rafał Paluch zaapelował o właściwe cytowanie artykułu i spojrzenie na całość zawartych w nim wniosków. Artykuł miał wymowę kompromisową, łączącą procesy naturalne z działaniem człowieka.

6. Elżbieta Laprus, Stowarzyszenie Rozwoju Białowieży i Ochrony Dziedzictwa Puszczy Białowieskiej:

Pytanie nr 1: Kiedy będzie zaktualizowany Plan Zadań Ochronnych?

Pytanie nr 2: Jak na dziś tereny, które na obszarach UNESCO dotyczące Nadleśnictwa Białowieża zabezpieczają interesy miejscowej społeczności?

Pytanie nr 3: Czy wyniki inwentaryzacji NATURA 2000 dotarły do gmin? Które obszary w Nadleśnictwie Białowieża są wydzielone, czy z tych obszarów wystarczy surowca dla zabezpieczenia miejscowej społeczności? Jaka to będzie ilość - na dziś?

Odpowiada Beata Bezubik - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku:

Częściowa odpowiedź na pytanie nr 3: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku także zlecała inwentaryzację - na terenach poza leśnych. Jeśli wyniki tej inwentaryzacji nie zostały przesłane do Gminy Białowieża i gmin ościennych, to RDOŚ uczyni to niezwłocznie.

Odpowiedź na pytanie nr 1 – w chwili obecnej w pilnym trybie podejmujemy próbę zmiany Planu Zadań Ochronnych w kwestii dotyczącej możliwości usuwania drzew zagrażających bezpieczeństwu pożarowemu, gdyż do tej pory w PZO takich zapisów nie było.

Uaktualniamy zapisy PZO. Jest to dobry moment na to, aby wykonanie PZO „wtłoczyć” do Planów Urządzania Lasów. Jest to jednak bardzo trudne. Kiedy ono wejdzie w życie i czy wejdzie w życie – trudno odpowiedzieć.

Odpowiada Jan Tabor - Naczelnik Wydziału Ochrony Zasobów Przyrodniczych Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych:

Lasy Państwowe również prześlą Gminie Białowieża ukończony raport wykonanej inwentaryzacji. Dodatkowo nadmieniam, iż 7 kwietnia 2020 odbędzie się konferencja poświęcona omówieniu tych wyników i prezentacji inwentaryzacji. Jest przynajmniej dziewięć powodów do zmiany PZO. Nie mamy wpływu na problem suszy, braku opadów, braku zimy, jednak możemy coś zrobić, aby zatrzymać wodę w Puszczy. Zmieniły się zasięgi arealów siedlisk przyrodniczych i o to zadanie należy zaktualizować PZO. Mamy także zagrożenie pożarowe - kluczowe dla Puszczy. Te powody wystarczają, aby pochylić się nad PZO. Mamy świadomość, że strona społeczna sceptycznie podchodzi do tego, aby zrobiły to Lasy Państwowe w ramach Planu Urządzania Lasu, ale będzie to najbardziej efektywne i kompleksowe rozwiązanie. Oczywiście zapraszamy do współpracy stronę społeczną, aby wspólnie wypracować kluczowe dokumenty dla Puszczy.

7. Tomasz Pezold Knezevic - WWF POLSKA

Pytanie: Jaki jest aktualny stan pracy nad Planem Zintegrowanym dla Obiektu Światowego Dziedzictwa?

Odpowiada Pan Łukasz Paradowski, Ministerstwo Środowiska: Sporządzanie zintegrowanego planu należy do Ministra ds. Środowiska. W chwili obecnej ten dokument nadal jest na etapie prac wewnętrznych w resorcie.

8. Wioletta Bołtryk - Stowarzyszenie Puszczyków Głos:

Pytanie: Czy zasadne jest uwzględnianie definicji drzewostanów ponad 100 letnich w kontekście raportu NIK? Czy nadal to będzie obecnie procedowane w PUL?

Odpowiada Jan Tabor - Naczelnik Wydziału Ochrony Zasobów Przyrodniczych Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych: Kwestia drzewostanów ponad 100 letnich jest obecnie przedmiotem dyskusji. Przyczyną wprowadzenia definicji było odróżnienie lasów naturalnego pochodzenia. Wg obecnej definicji lasów drzewostany ponad 100 letnie to takie, w których 10% drzew przekroczyło wiek 100 lat. W ten sposób wyłączono wydzielenia, w których jeden gatunek miał 10% drzew ponad 100 letnich. To uwzględniało wszystkie wydzielenia, niezależnie od tego czy były one naturalnego pochodzenia, czy też nie. Te drzewostany wchodzą w definicje drzewostanów naturalnych. Wolelibyśmy nie zmieniając zasadniczo strefowania przejść na drzewostany naturalnego pochodzenia, niezależnie od tego, czy mają ponad 100 lat.

Odnosnie kwestii strefowania: Granice stref często przebiegają po lesie. Trudno jest wówczas ocenić bez użycia GPS, gdzie zaczyna się jedno wydzielenie, a gdzie drugie. Rozwiązaniem może być przyjęcie granic po liniach oddziałowych. Wiele to nie zmieni, a dla zarządcy, dla ewentualnych pomyłek wchodzenia w sąsiednie wydzielenia ma to ogromne znaczenie. Nie zakładamy radykalnego przechodzenia z powierzchni jednej strefy do drugiej, ale pewne kwestie należy uporządkować.

Odpowiedź uzupełnia Katarzyna Gurowska, Kierownik Zespołu ds. Koordynacji Wdrażania Projektów Rozwojowych RDLP w Białymstoku: Kwestia strefowania podejmowana jest podczas spotkań eksperckich, w ramach korekty dyskusji nad ewentualną weryfikacją strefowania. Aktualnie, tematem tych spotkań są odstępstwa od reżimów ochronnych i to właśnie tam zainteresowane strony

zainicjowały te zagadnienia. Zachęcam do uczestnictwa w spotkaniach eksperckich, głównie tych z Państwa, którzy mimo zaproszeń regularnie odmawiają wzięcia w nich udziału.

9. Andrzej Jaworski

Pytanie: Jak w konwencji działań hodowlanych będziemy odnosić się do podstawowego nakazu odnowień w okresie 5 letnim. Zgodnie z ustawą, jeżeli powierzchnia jest niepokryta drzewostanem, trzeba ją w okresie 5 lat odnowić. To pytanie stosuje też do powierzchni referencyjnych.

Odpowiada Robert Cierech:

Realizując odnowienia będziemy przestrzegać wszystkich przepisów. Lasy referencyjne obowiązują do 2021 r. Taki jest zapis przepisu w chwili obecnej. Opracowanie i wykonanie taksacji dokładnej na gruncie wskaże, co tam faktycznie się dzieje i na jakiej powierzchni będzie zachodziła konieczność odnowienia. Na pewno strefowanie UNESCO będzie ważne i sposób odnowienia będzie realizowany odmiennie w strefach aktywnych i pasywnych.

Odpowiada Zastępca dyrektora RDLP w Białymstoku ds. gospodarki leśnej, Zenon Angielczyk: Nie chcemy działać pochopnie. Odnośnie odnowienia, do tej kwestii wrócimy, gdy będzie gotowy projekt planu urządzania lasu.

Dzisiejsze posiedzenie Komisji Założeń Planu jest ostatnim. Jeżeli ktokolwiek z interesariuszy będzie potrzebował dodatkowych spotkań i rozmów, to leśnicy są otwarci. Dopóki dokument nie spocznie na biurku właściwego ministra to do tego czasu możemy się spotykać i rozmawiać.

10. Tomasz Kozłowski – Komendant Placówki SG w Dubiczach Cerkiewnych – nieobecny podczas części dyskusyjnej, podczas panelu złożył pismo do Dyrektora RDLP w Białymstoku o zajęcie stanowiska względem przebiegu granicy państwowej na podstawie ustawy o ochronie granicy państwowej.

11. Agata Szafraniuk – Fundacja ClientEarth :

Pytanie: Jak dalej będzie wyglądał proces pracy nad dokumentem? Czy można pomyśleć o kolejnych spotkaniach w innej formie, aby zainteresowane strony mogły zgłaszać swoje uwagi? Może trzeba wypracować inną formułę spotkań? Czy projekty dokumentów, nad którymi pracujemy będzie można zobaczyć wcześniej, np. na stronie internetowej RDLP w Białymstoku?

Odpowiada Zastępca dyrektora RDLP w Białymstoku ds. gospodarki leśnej, Zenon Angielczyk: Będzie utworzony specjalny portal, na którym każdy będzie miał prawo wносить swoje uwagi. Pracownicy Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej udadzą się do lasu na powierzchnię i wówczas będą mogli oficjalnie stwierdzić, jak wygląda sytuacja na danym terenie. Z tymi pracownikami będą się mogli Państwo spotkać, porozmawiać i przedstawić swoje stanowisko, wnieść uwagi. Mamy nadzieję, że połączenie naszej wspólnej wiedzy spowoduje wypracowanie jak najbardziej profesjonalnego dokumentu dla Puszczy.

W tym miejscu, Pani Agata Szafraniuk składa ustny wniosek o przejrzyste formy ustalania protokołu ze spotkań Komisji Założeń Planu dla Puszczy Białowieskiej.

12. Andrzej Skiepmo, Starosta Hajnowski: Otrzymałem już odpowiedź na swoje pytanie zarówno od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku a także od Lasów Państwowych, wiem, że będą opracowane plany zadań ochronnych. Dodatkowo, kieruję wniosek do ministra odnośnie zagrożenia pożarowego w Puszczy Białowieskiej. Z uwagi na dużą ilość martwego drewna, zarówno leżącego jak i stojącego istnieje ogromne ryzyko powstania pożaru.

13. Jerzy Sirak – Burmistrz Miasta Hajnówka:

Pytanie: Kiedy zostanie usunięte suche drewno z terenu jednostki wojskowej, z terenu osiedla mieszkaniowego w Białowieży i pasa ochronnego wokół tych punktów w promieniu kilku kilometrów?

Odpowiada Zastępca dyrektora RDLP w Białymstoku ds. gospodarki leśnej, Zenon Angielczyk: nie możemy nic wycinać bez zgody, bez dokumentów.

Odpowiada Jan Tabor - Naczelnik Wydziału Ochrony Zasobów Przyrodniczych Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych: Aneksy zostały zaopiniowane i złożone do IUCN oraz do UNESCO. Od 3 miesięcy nie ma odpowiedzi. Dodam również, że Komisja Europejska ma w tej kwestii wiele pytań, w pierwszej kolejności musimy zatem wyjaśnić wszystkie wątpliwości, które do nas kieruje.

14. Marek Ksepko BULiGL

Pytanie: Czy nie zasadne by było gdyby wykonawca powtórzył pomiary w części powierzchni w miejscach, które były kiedyś wylosowane. Około 8 lat temu pracownicy Biura Urządzenia Lasu zmierzili martwe drewno na wszystkich 11.000 powierzchni, warto byłoby wiedzieć, co dzieje się z tym drewnem, w jakim jest stopniu rozkładu.

Odpowiada Jacek Przypaśniak, Naczelnik Wydziału Urządzenia Lasu Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych: Jest to możliwe do zrealizowania, jednak należałoby to zrobić na nowej bazie.

Prof. Rafał Paluch dodaje: od 2015 r. wykonywaliśmy badania martwego drewna. Prace były powtarzane co 2 lata na około 700 powierzchniach monitoringowych w Puszczy Białowieskiej. Te dane po odpowiednim uzgodnieniu z kierownictwem projektu, mogą posłużyć do uzupełnienia tego zadania.

15. Rafał Kowalczyk, Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży:

Pytanie: Jakie działania wynikają z prognozy zaprezentowanej przez Pana Marka Ksepko Czy planowane są działania zapobiegające pogłębiającej się suszy? W jaki sposób leśnicy chcą typować drzewostany naturalne? Jakie działania są planowane aby na niektórych siedliskach uzyskać wysokie udziały sosny ?

Odpowiada Jan Tabor - Naczelnik Wydziału Ochrony Zasobów Przyrodniczych Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych: Tam, gdzie mamy gleby organiczne, całość wody należy zatrzymywać w ekosystemach leśnych. Bez szkody dla lasu można rozważyć zasadność przebudowy systemu melioracyjnego. Tam gdzie to możliwe trzeba wyłączyć działanie rowów.

Uzupełnia Robert Cierech, Naczelnik Wydziału Gospodarki Leśnej RDLP w Białymstoku: uczestniczymy z Panem Janem Taborem w pracach zespołu, który opracowuje program zapobiegania zamieraniu lasów w Polsce. Ważnym elementem jest sprawa gospodarki wodnej. Tworzone Plany Urządzenia Lasu dla Puszczy Białowieskiej będą zawierały rozdział specjalnie poświęcony działaniom w zakresie retencjonowania i zatrzymywania wody. Ponadto, w sprawie sosny informuję: udział będzie uzależniony od inicjowania odnowień naturalnych. Aby je uzyskać trzeba punktowo przygotowywać glebę, bo inaczej nie uzyskamy tego odnowienia. Należyta pielęgnacja i ochrona tych odnowień pozwoli na uzyskanie odpowiedniego udziału sosny – zgodnego z warunkami siedliskowymi. Nie będziemy prowadzić działań na siłę.

Marek Ksepko dodaje: Najlepszym źródłem informacji o pochodzeniu drzewostanu są materiały archiwalne, m.in. mapa z carskiego urzędzenia z okresu 1843-1849. Kolejną dużą pulą danych, które trafiły to były mapy urzędzeniowe. Dodatkowo, cennym materiałem są zdjęcia lotnicze od 1941 do 1944 r. Widać głowy starych dębów, pojedyncze strzały świerkowe. Jeśli one dalej tam stoją niech to będzie cecha przemawiająca za naturalnością tego drzewostanu. Istotnym czynnikiem ocennym będzie stan siedliska.

16. Michał Orzechowski - Wydział Leśny Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie:

Pytanie dotyczy kwestii podejmowanych na spotkaniach eksperckich, dotyczących zintegrowanego planu OŚD. Będą objęte pracami taksacyjnymi strefy, które próbujemy wyznaczyć, uzgodnić ich przebieg. Czy możemy zatem z pracami taksacyjnymi w ramach tego samego nawrotu prac wejść do strefy ochrony ścisłej Parku Narodowego, który wykazuje duży brak danych. Wykonanie prac taksacyjnych w Parku Narodowym dałoby pełny obraz dla całego obszaru – po stronie Białoruskiej takie aktualne opisy istnieją. Brakuje jedynie danych z Białowieskiego Parku Narodowego.

Odpowiada Zastępca dyrektora RDLP w Białymstoku ds. gospodarki leśnej, Zenon Angielczyk: Jest to ciekawa inicjatywa, jednak pytanie powinno być skierowane do właściwego Ministra. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych nie udzieli nam zgody, aby wkroczyć na grunt Białowieskiego Parku Narodowego.

17. Elżbieta Laprus Stowarzyszenie Rozwoju Białowieży i Ochrony Dziedzictwa Puszczy Białowieskiej:

Pytanie: Czy zostaną uzupełnione prace nad bezpieczeństwem pożarowym dla mieszkańców, których miejsce zamieszkania otacza las?

Odpowiada Adam Pawłowski, Wydział Ochrony Lasu RDLP w Białymstoku: Wszystkie działania operacyjne związane z planem zabezpieczenia pożarowego i gaszenia są nacechowane głównie na zapewnienie bezpieczeństwa ludzi. Przed podjęciem działań gaśniczych jednostki ratownicze zawsze w pierwszej kolejności, o ile zaistnieje zagrożenie zdrowia i życia ludzi - zarządzają ewakuację.

Odpowiada mł. bryg. Grzegorz Bajko, Zastępca Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce: W sytuacji kryzysowej jest powoływany zespół zarządzania kryzysowego. Są drogi komunikacyjne, są dojazdy pożarowe służące do prowadzenia działań ratowniczo gaśniczych. Można je wykorzystać do przemieszczania się, są przystosowane do przemieszczania się samochodów ciężkich, pożarniczych. Sieć dróg na terenie całej Puszczy Białowieskiej sięga setek kilometrów.

18. Michał Orzechowski Wydział Leśny Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie:

Pytanie: Czy pozyskane w ramach nowego planu urządzania lasu drewno będzie trafiało do mieszkańców? Czy leśnicy pracują nad takim rozwiązaniem?

Odpowiada Zastępca dyrektora RDLP w Białymstoku ds. gospodarki leśnej, Zenon Angielczyk: Z uwagi na to, że aneksy nie weszły w życie, Lasy Państwowe nie mogą nic zrobić. Nie mamy możliwości pozyskania drewna. Mamy dużo posuszu świerkowego. Leśnicy chcą, aby ludzie mieszkający wokół Puszczy Białowieskiej mieli zapewnione drewno. Nie mogą być oni ofiarami walk interesariuszy, stron społecznych. Temat jest rozwojowy. O szczegółach będziemy rozmawiać, gdy będziemy mieć konkretne dane.

19. Włodzimierz Wołkowycki – Przewodniczący Rady Gminy Białowieża:

W 1996 r. podpisywałem w imieniu Gminy Białowieża wspólnie z Gminą Narewka porozumienie, z którego wynika, że drewno opałowe i surowiec będzie sprzedawany w pierwszej kolejności mieszkańcom tych gmin. Zawarliśmy umowę społeczną między przedstawicielem rządu naszego państwa a konkretną społecznością i przez 25 lat wszystkie instytucje nie potrafiły zrealizować zapisów tego porozumienia. Jeśli nie ma możliwości przekazania drewna, oczekujemy rekompensaty. Np. Ministerstwo mogłoby zadedykować mieszkańcom tych terenów przebudowę systemów grzewczych w formie odnawialnych źródeł energii, wtedy będziemy w tej kwestii usatysfakcjonowani.

Odpowiada Zastępca dyrektora RDLP w Białymstoku ds. gospodarki leśnej, Zenon Angielczyk: Adresatem jest właściwy minister. Dyrektor Regionalnej Dyrekcji LP i Dyrektor Generalny Lasów Państwowych nie mogą się wypowiadać w kwestiach, które nie leżą w ich właściwości.

Włodzimierz Wołkowycki kontynuuje wypowiedź: W maju 2019 r. protestowaliśmy przeciwko wpisaniu Obiektu Puszczy Białowieskiej na listę Światowego Dziedzictwa. Podejrzewaliśmy, że obyło się to bez naszej wiedzy. Jak wynika z wytycznych operacyjnych do realizacji konwencji światowego

dziedzictwa, udział miejscowych społeczności w procesie przygotowania wniosku jest kluczowy, gdyż umożliwia im przyjęcie współodpowiedzialności wraz z Państwem-Stroną za utrzymanie dobra. Pomimo niespełnienia tej przesłanki, Komitet Światowego Dziedzictwa zmienił kryteria wpisu oraz granice trans graficznego obiektu światowego dziedzictwa Białowieża Forest.

Odpowiada Pan Łukasz Paradowski, Ministerstwo Środowiska: To porozumienie tworzone było w innych realiach, rzeczywistość się zmienia i nie ma możliwości realizacji wszystkich ustaleń. Co do postulatów i rekompensat – przekażę swoim przełożonym ten głos. Zachęcam, aby pisemnie skontaktować się z właściwym ministerstwem.

W tym miejscu Moderator spotkania wskazał, iż porozumienie, o którym mowa powyżej zostanie przekazane do protokołu z Komisji Założeń Planu.

Zastępca dyrektora RDLP w Białymstoku ds. gospodarki leśnej, Pan Zenon Angielczyk zakończył posiedzenia Komisji Założeń Planu, informując m.in., iż oba protokoły z przebiegu niniejszego posiedzenia zostaną zamieszczone do konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Na tym protokół zakończono.

Sporządziła: Anna Poskrobko, Zespół ds. Promocji i Mediów, RDLP w Białymstoku